

سال پانزدهم، بهار، حضرت محمد ﷺ

خلاصه مقالات

همایش بین المللی

خلیج فارس

و توان هسته ای صلح آمیز جمهوری اسلامی ایران

The Persian Gulf and Iran's Peaceful Nuclear Power

الخليج الفارسي والقدره النووية السلمية للجمهورية الاسلامية الإيرانية

دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی
وزارت امور خارجه

گروه علوم سیاسی
دانشگاه اصفهان

۶-۷ اسفند ماه ۱۳۸۵
دانشگاه اصفهان

فهرست خلاصه مقالات

شماره صفحه

عنوان

- عباسی اشلقی، مجید * نگرش اعضای شورای همکاری خلیج فارس به پیامدهای امنیتی -
 ۴۸ سیاسی ایران هسته‌ای *
 ۴۹ عطارزاده، مجتبی * توان هسته‌ای و استراتژی دفاع بازدارنده ایران در خلیج فارس *
 ۵۰ فراهانی، بهزادان * تاثیر توان هسته‌ای صلح آمیز ایران بر حضور قدرتهای فرامنطقه‌ای در خلیج فارس *
 قامت، جعفر * نقش تکنولوژی و تسلیحات هسته‌ای در ارتقاء جایگاه منطقه‌ای و بین المللی
 ۵۳ کشورها در نظام بین المللی (با تاکید بر مورد ایران)
 ۵۴ کیوان حسینی، سید اصغر * خلیج فارس کانون سیاست آمریکا بر محور منع /ضد اشاعه *
 ۵۶ ماکوئی، سویل * بازنگری در رویکردهای منطقه ای ج.ا.ایران در خلیج فارس *
 مسعودنیا، حسین * دست یابی ایران به دانش هسته ای و تاثیر آن بر جایگاه ایران در
 ۵۸ ترتیبات امنیتی منطقه‌ای *
 ۶۰ منتظری، بهرام * تاثیر توان هسته‌ای صلح آمیز ایران بر سیاست خارجی کشورهای حوزه خلیج فارس *
 موحدی، روح ا. . . دیدگاههای ایران و آمریکا و دیگر قدرتهای بین المللی و منطقه‌ای در
 ۶۱ مورد امنیت و ترتیبات امنیتی خلیج فارس و تاثیر توان هسته ای ایران بر این دیدگاهها *
 ۶۲ نوزانی، بهرام * توان هسته‌ای جمهوری اسلامی و مسئله بازتوزیع قدرت در خلیج فارس *
 نوزانی، بهرام - طالبی، معصومه * ضرورت دستیابی ایران به توان هسته‌ای با تکیه بر رهیافت
 ۶۳ نو واقع گرایانه کنت والتز *
 نیک پور، یدا. . . - احمدی، رضوان - صدوق نیری، علی - یاوری، وحید - رجب زاده، ابراهیم *
 آسیب های زیست محیطی ناشی از فلزات سنگین بر ماهی صبور (*Tenualosa ilisha*)
 ۶۴ شمال غرب خلیج فارس ایران *
 هرسیج، حسین - توپسرکانی، مجتبی * تکنولوژی هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران و استقرار
 ۶۶ الگوی امنیت مشاع در خلیج فارس *

خلیج فارس کانون سیاست آمریکا بر محور منع/ضد‌اشاعه

دکتر سیداصغر کیوان حسینی*

حادثه‌ی یازدهم سپتامبر، در راستای دامنه‌ی گسترده‌ی تأثیربخشی بر باز تعریف خطوط ناظر بر استراتژی کلان آمریکا، رویکرد این دولت نسبت به کانون‌های بحرانی منطقه‌ای را نیز متأثر ساخت. در این میان، مسأله‌ی اشاعه‌ی سلاح‌های کشتار جمعی به ویژه هسته‌ای، دغدغه‌های نوآورانه‌ی بازیگران دولتی و غیردولتی فعال در این عرصه و "نقاط حساس" به عنوان بستر جغرافیایی حرکت‌های مزبور، از اهمیت جدیدی برخوردار شد.

الگوی رویارویی دولت بوش با مقوله‌ی گسترش توانمندی‌های کشتار جمعی به ویژه هسته‌ای، به طور عمده بر ترتیبات ملی و فراملی معطوف به سیاست منع "اشاعه" و "ضد‌اشاعه" تمرکز یافته است. در این چارچوب، به ویژه در قالب مقوله‌ی "محور شرارت"، حوزه‌ی خلیج فارس یعنی ایران و عراق مدنظر قرار گرفته است، دو کشوری که به رغم برخورداری از ویژگی‌های کاملاً متفاوت، به ویژه از بعد انگیزه‌های برخورداری از توانمندی هسته‌ای و ...، مشمول ساده‌انگاری مسلط بر رویکرد منع/ضد‌اشاعه ایالات متحده شده‌اند.

فرضیه‌های محوری مقاله‌ی حاضر بر این معنا قرار یافته است که:

اولاً، سیاست منع/ضد‌اشاعه‌ای آمریکا در مورد خلیج فارس و الگوی صلح‌جویانه‌ی ایران هسته‌ای از هیچ اصل پایدار و فراگیری پیروی نمی‌نماید.

ثانیاً، ویژگی پارادوکسیکال (تناقض‌نمایی) سیاست منع/ضد‌اشاعه‌ای آمریکا، بیش از مهار تهدید ناشی از گسترش هسته‌ای، به سوی تشدید گرایش به این مهم به ویژه در میان شورای همکاری خلیج فارس منجر شده است.

سازماندهی مقاله‌ی حاضر محورهای زیر را در بر می‌گیرد:

- ۱- خطوط راهنمای سیاست منع/ضد‌اشاعه (هسته‌ای) آمریکا بعد از سپتامبر
- ۲- جایگاه خلیج فارس در رویکرد منع گسترش (هسته‌ای) دولت بوش.
- ۳- عناصر تشکیل‌دهنده‌ی الگوی رویارویی آمریکا با مقوله‌ی اشاعه در خلیج فارس.

* استادیار گروه علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد.

۴- سیاست‌های عملی آمریکا در جهت حذف یا کاهش تهدید ناشی از گسترش توانمندی کشتار جمعی به ویژه هسته‌ای در خلیج فارس.

۵- پی‌آمدهای سیاست‌های منع اشاعه‌ی آمریکا بر "تمایل هسته‌ای" دولت‌های منطقه‌ی فارس.